

**ВОСЬМА ХВИЛЯ ВИБОРІВ В ОТГ
ЗАСВІДЧИЛА ЛІДЕРСТВО
«БАТЬКІВЩИНИ» СЕРЕД ПАРТІЙ**

стор 2

**ВИБОРЧІ ПРОГРАМИ:
ДІЇ, ПРІОРИТЕТИ
ТА ОБІЦЯНКИ**

стор 3

**ПАЛИВНА РЕФОРМА:
ГАЗУЄМО-
ГАЛЬМУЄМО**

стор 6

ЗЕМЕЛЬНЕ ПИТАННЯ:

ДВА ШЛЯХИ УКРАЇНИ

Українські чорноземи є унікальним потенціалом для зростання економіки, поліпшення якості життя населення та створення потужного середнього класу в країні. Розумне розпорядження найціннішим скарбом та втілення грамотної агрополітики є шляхом розвитку, який може обрати для себе Україна. Відправною точкою іншого шляху є зняття мораторію на продаж земель сільгосппризначення й фактичне запровадження дикого ринку, де наші наділи радо скуплять за безцінь, а за короткий час українці стануть вже навіть не гостями в рідному домі, а просто дешевою робочою силою.

Минулого тижня Юлія Тимошенко та депутати від «Батьківщини» зустрілися з представниками аграрної науки, агроасоціацій та фермерами, серед яких є й Герої України, щоб обговорити два шляхи для АПК, якими

може йти країна після обрання парламенту наступного скликання.

За словами лідера «Батьківщини», Україну вже давно підштовхують до шляху нищівного використання наших природних ресурсів, який може

привести до втрати країни. І цей шлях — поспішне відкриття ринку землі.

Вона констатувала, що попри красиві слова про безцінність українських земель у реальності чорноземи на тіньовому ринку продаються за безцінь. Так, середня вартість гектара української землі сьогодні складає 830 доларів. А в Греції та Іспанії гектар сільськогосподарської землі коштує 14 тисяч доларів, в Італії — 37,5 тисячі доларів, у Люксембурзі — 40 тисяч доларів, а в Нідерландах — 76,5 тисячі доларів. І це при тому, що земля там набагато гірша, ніж у нас.

(Закінчення на стор. 4)

**СЕРЕДНЯ ВАРТІСТЬ ГЕКТАРА
УКРАЇНСЬКОЇ ЗЕМЛІ
НА ТІНЬОВОМУ РИНКУ СЬОГОДНІ
СКЛАДАЄ 830 ДОЛАРИВ.
А В ГРЕЦІЇ ТА ІСПАНІЇ ГЕКТАР
ЗЕМЛІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ
ЗЕМЛІ КОШТУЄ 14 ТИСЯЧ
ДОЛАРИВ, В ІТАЛІЇ —
37,5 ТИСЯЧІ ДОЛАРИВ,
У ЛЮКСЕМБУРЗІ — 40 ТИСЯЧ
ДОЛАРИВ, А В НІДЕРЛАНДАХ
— 76,5 ТИСЯЧІ ДОЛАРИВ**

ВСЕУКРАЇНСЬКА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ГАЗЕТА

НАША АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ: **GAZETA.VV.COM**

**Рекомендована ціна
5 гривень**

Восьма хвиля виборів в ОТГ засвідчила лідерство «Батьківщини» серед партій

У вирі парламентської кампанії досить непомітно пройшла восьма хвиля виборів до ОТГ. Нагадаємо, що 30 червня в 66 об'єднаних територіальних громадах українці обирали представників до місцевих рад. І восьмий раз поспіль перемогу отримала «Батьківщина».

Партія перемогла на чергових виборах в 66 ОТГ із результатом 41%. Про це заявила її лідер на брифінгу за підсумками погоджувальної ради голів депутатських фракцій та комітетів.

«Серед усіх кандидатів, висунутих від партій, «Батьківщина» отримала 41%. Натомість БПП лише на п'ятому місці з результатом 5%. От вам приклад, чого вартий Порошенко без адмінресурсу», — зазначила політик.

Вона подякувала всій команді «Батьківщини» та людям за підтримку: «Кланова система має все — канали телебачення, фінанси, владу, адмінресурс. Ця система сильна, але ми не здаємося. Ми продовжуємо нашу боротьбу! Я вірю, що в країні все буде добре».

Також Юлія Тимошенко нагадала, що нещодавно Міжнародний центр перспективних досліджень презентував дослідження «Рейтинг активності та ефективності політичних партій України», в якому проаналізували, чим реально займалися ті чи інші політсили протягом останнього політичного циклу. Так от, за результатами цього дослідження саме «Батьківщина» очолила ТОП-20 ефективних та активних партій України. Під час аналізу до уваги брали чотири ключові індекси: електоральна активність, електоральна ефективність, формування програмно-проблемних активностей, а також інформаційна активність.

Та повернімося до виборів до ОТГ... Якщо проаналізувати цифри, то побачимо, що з кожними новими виборами «Батьківщина» нарощує відсотки. Так, під час шостої хвилі (вибори відбулися 29 квітня 2018 року) партія отримала 35,2%, під час сьомої хвилі (23 грудня 2018 року) — 35,7%. Нині маємо ще більший результат.

«Чого не забрати у Юлії Тимошенко, то це її структур, які є і дають результат. У цьому разі переміг навіть не рейтинг, а спроможність виставити кандидатів на найбільшій кількості округів, класичне — кількість у якість. У «ЄС» такої можливості не було, оскільки роками основа їхніх результатів базувалася на адміністративному хребті. Як тільки він зник, то й медійним і грошовим м'язам немає до чого кріпитися».

Не думаю, що результати виборів в ОТГ матимуть серйозний вплив на результати за пропорційною системою... Але на «мажоритарці», за ефективного використання, це може стати дуже цінним ресурсом, тим паче на тлі стагнації рейтингів «Слуги народу», — про це на своїй сторінці у «Фейсбуці» зазначив політолог, голова «Єдиного координаційного центру «Донбас» Олег Саакян.

Микола БИКОВ

Будні кампанії — хто, куди і як?

Нинішні перегони надто виснажливі та драматичні. Спочатку ми взагалі не розуміли, чи зможуть відбутися дочасні вибори 21 липня. Та Конституційний суд поставив крапку у цьому питанні, що дуже оперативно як для нього. Потім в українських судах, звісно, найчесніших у світі, почалося таке... Тут вам і історія з реєстрацією кандидатами двох одіозних осіб, потім рішення про повторне жеребкування... Тому далі може статися що завгодно — абсурдне та непередбачуване. Втім, виборча кампанія триває, тож поринемо в її будні...

Громадянська мережа ОПОРА проаналізувала, що з числа народних депутатів України знову балотуються на парламентських виборах 307 осіб. За партійними списками випробовують вдачу 115 кандидатів, на «мажоритарку» пішли 192 парламентарі (при цьому лише 43 із них висувують партії, а 149 кандидатів — самовисуванці).

До речі, за спостереженнями Комітету виборців України, кандидати-нарддепи масово балотуються від інших суб'єктів висування — не тих, від яких вони висувалися на дочасних парламентських виборах 2014 року. Для прикладу, Максим Бурбак, обраний у 2014 році в ОВО №204 (Чернівецька область) від партії «Народний фронт», наразі пішов на вибори як самовисуванець! І таких випадків чимало.

КВУ наводить дуже пізнавальні цифри. Так, до Верховної Ради дев'ятого скликання балотується 54 кандидати, які голосували за «диктаторські закони 16 січня» (в нинішній Раді працювали 64 депутати, які підтримали ті сумнозвісні ініціативи). 18 осіб балотуються за списками партій, решта розбрелися по одномандатних округах. Найбільше кандидатів, які голосували за «диктаторські закони», балотується в Харківській, Одеській, Луганській, Донецькій та Запорізькій областях.

Натомість в ОПОРА розрахували, що більшість кандидатів, які балотуються як у багатомандатному окрузі, так і в мажоритарних округах, є особами «середнього віку» — 36–59 років. Однак майже третина кандидатів у народні депутати — молоді люди віком до 35 років: у загальнодержавному

багатомандатному окрузі 29% і 28% — на «мажоритарці».

16% кандидатів загалом є тимчасово безробітними. Вищу освіту має 91% усіх зареєстрованих кандидатів, професійну або середню спеціальну — 6% кандидатів у депутати, лише 3% кандидатів здобули загальну середню освіту. Серед політсил, що висунули понад сотню кандидатів, найменший показник осіб з вищою освітою (87%) у партії «Соціальна солідарність», найбільший (97%) — у ВО «Батьківщина» та партії «Сила і Честь».

І дещо про гендерні питання. Так, виявилось, що на 25 мажоритарних округах (розташовані в 16 областях України) серед переліку кандидатів немає жодної жінки. До речі, найбільша кількість жінок-кандидаток (по десять осіб) балотується в 221-му окрузі Києва (Печерський район) та в 95-му окрузі Київської області (Ірпінь).

Та перейдемо до агітації. За спостереженнями ОПОРА, найбільш інтенсивно та масштабно у виборчу кампанію зайшла «Європейська солідарність». Втім, її агітація була дочасною. По всій Україні з'явилися агітаційні матеріали політсили ще до офіційної реєстрації в ЦВК. А це заборонено законом. Допустила фальш-старт і «Українська стратегія Гройсмана»: її агітаційна активність минулого місяця була такою ж масштабною. Дочасну агітацію партій «Голос» та ВО «Свобода» зафіксовано в половині областей України.

Разом із тим ОПОРА констатувала відсутність ознак централізованого використання владної вертикалі. Та це зовсім не говорить про те, що проблема подолана. До того ж зафіксовано

низку локальних інцидентів із ознаками зловживань адміністративними ресурсами у виборчих інтересах. Окрім того, у червні спостерігачі ОПОРА відзначали доволі масштабний розмах діяльності потенційних та зареєстрованих кандидатів із ознаками непрямого підкупу виборців. КВУ також зафіксував масову роздачу товарів і послуг у багатьох регіонах. Але це вже така українська виборча традиція — гречкосійство. Хоч і сумна. Та загалом дивного нічого немає.

Втім, деякі кандидати настільки сильно бажали привернути до себе увагу, що вдавались до дуже дивних форм агітації. Спостерігачі Комітету виборців України зафіксували низку дивних і абсурдних форм ведення виборчої агітації.

Наприклад, у Дніпрі на одномандатному виборчому окрузі №26 від імені благодійної програми кандидата Геннадія Гуфмана «Соціальна реконструкція» в мікрорайонах міста регулярно відбуваються так звані «дворові кінопокази». Так-так, виборцям просто у дворах влаштовують кіноперегляди.

15 червня у смт Козова Тернопільської області за сприяння кандидата Івана Чайківського відбулося відкриття десятиметрової фігури Ісуса Христа — зменшеної копії статуї Христа Спасителя в Ріо-де-Жанейро. На стелі вказано, що вона встановлена на честь двадцятиріччя компанії «Агро-продсервіс», яку очолює кандидат.

У місті Умань Черкаської області люди милуються світломузичними фонтанами. Світлододні елементи утворюють напис, що фонтани було відкрито за підтримки кандидата Антона Яценка.

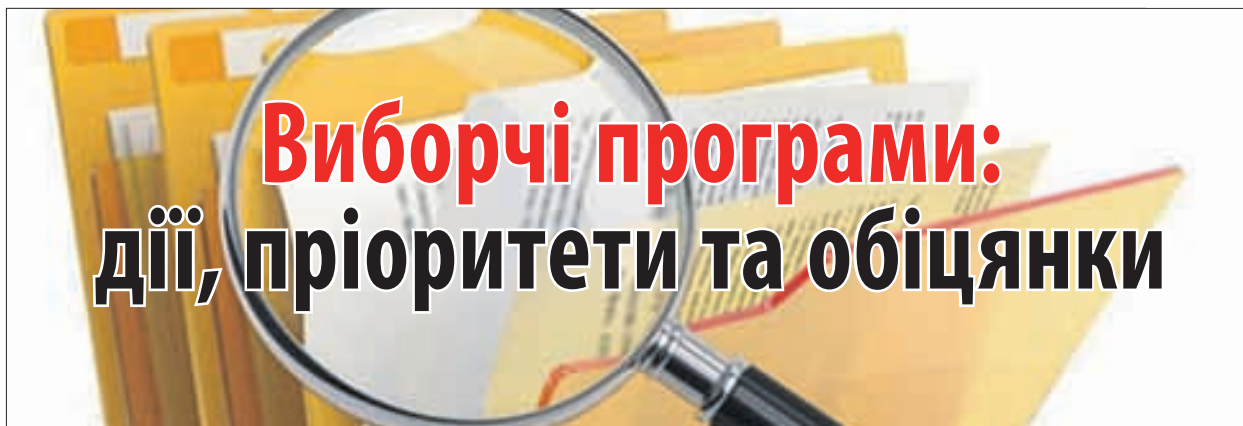
А на виборчому окрузі №40 під час святкування Дня Конституції відбулося авіашоу, під час якого парашутист здійснив стрибок із прапором політичної партії «Слуга народу».

Ось така вона, кампанія: драматична, виснажлива, шалена і абсурдна. Тримаймося, до виборів залишилось два тижні!

Вікторія МАРСОВА

ГРОМАДЯНСЬКА МЕРЕЖА ОПОРА ПРОАНАЛІЗУВАЛА, ЩО З ЧИСЛА НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ ЗНОВУ БАЛОТУЮТЬСЯ НА ПАРЛАМЕНТСЬКИХ ВИБОРАХ 307 ОСІБ. ЗА ПАРТІЙНИМИ СПИСКАМИ ВИПРОБОВУЮТЬ ВДАЧУ 115 КАНДИДАТІВ, НА «МАЖОРИТАРКУ» ПІШЛИ 192 ПАРЛАМЕНТАРІ (ПРИ ЦЬОМУ ЛИШЕ 43 ІЗ НИХ ВИСУВАЮТЬ ПАРТІЇ, А 149 КАНДИДАТІВ — САМОВИСУВАНЦІ)

Ми уважно спостерігаємо за перегонами, вивчаємо результати численних соціопитувань, бо вже за два тижні мусимо зробити вибір. Утім, насправді важливо вивчити виборчі програми партій. Це можна зробити дуже легко — відповідні документи є на сайті Центральної виборчої комісії. Тож і ми вирішили проаналізувати (переказати усе надто важко) програми партій — лідерів цих перегонів. Було цікаво!

«Новий курс» — путівник виходу з кризи

На президентські вибори лідер партії «Батьківщина» Юлія Тимошенко йшла з програмою «Новий курс України». Цю фундаментальну працю протягом кількох років розробляли разом із Тимошенко фахівці у різних галузях. Звісно, що цей ґрунтовний доробок, путівник виходу з кризи, просто не міг припадати пилком. Тож на дочасних парламентських виборах «Батьківщина» продовжує «Новий курс», стверджуючи, що це єдина комплексна програма швидкого відродження України. І перший етап змін можна впровадити в життя вже за сто днів після виборів.

Зрозуміло, що викласти всю суть у дозволених восьми тисячах друкованих знаків нереально. Втім, у виборчій програмі можна ознайомитися з основними ініціативами «Батьківщини». А вже потім за бажанням заглибитися у вивчення «Нового курсу».

Тож пригадаємо, з чого складається «Новий курс». Це «Нова стратегія миру»: курс на ЄС та НАТО, започаткування переговорів за формулою Будапешт+... «Нова соціальна доктрина»: головна мета — за п'ять наступних років поступово досягти рівня середньої заробітної плати Польщі у доларовому вимірі та впровадження справедливих пенсій... «Нова молодіжна політика»: доступне житло, підтримка сімей з дітьми... «Нова економічна стратегія»: відновлення макро- та мікрокредитування бізнесу на європейських умовах...

Мова йде про реформування агросектора: головною стратегією аграрної політики повинна стати державна підтримка малих та середніх фермерських господарств і сільськогосподарських підприємств. А мораторій на продаж сільгоспземлі повинен бути продовжений.

Окрім того, програма презентує оптимальну податкову систему: зокрема, зменшення адміністративного тиску і, відповідно, скасування 37 податків і зборів, як-от податку на спадок, держмити та судового збору. ПДВ буде скасовано та замінено мінімальним податком на реалізацію.

Цю програму серед усіх вирізняє той факт, що її створювала ціла команда спеціалістів протягом кількох років, а не писали в останню мить лише заради виборчих формальностей. Це такий собі план дій, конкретний та змістовний. А цього програмам інших партій дуже не вистачає.

«Голос» змін чи романтичний наїв?

Передвиборча програма партії Святослава Вакарчука «Голос» має одну з назв — «Справедливість варта того, щоб битися за її перемогу». Але ж це дуже нагадує старий знаменитий слоган однієї топової політичної сили, тільки трошки перефразований. Ну то й нічого, як кажуть: нот усього сім!

Що нам пропонує партія фронмена «Океану Ельзи»? Ось кілька цікавих тез-пропозицій:

«Ми хочемо заснувати в Україні реальне правосуддя. Нам набридло спостерігати, як суди відпускають злочинців і ув'язнюють безневинних». Та це дуже узагальнено. Які реальні механізми, ось це хотілося б знати.

«Ми знаємо, як налагодити ефективну антикорупційну систему, що покладе край безкарності масштабних корупціонерів». Щось подібне можна прочитати у будь-якій виборчій програмі...

«Ми перекриємо для олігархів можливість монополізувати економічні галузі, призначити своїх людей на державні посади та контролювати ЗМІ». Знову-таки, як це можна реалізувати на практиці?

«Парламент стане місцем ухвалення рішень, яких потребують люди, а не рядком неефективних витрат у державному бюджеті». Дуже романтичне уявлення. Та найголовніше — як це можна зробити? Інші хоч відповіді дають на це питання.

«Основою зовнішньої політики України буде курс на набуття член-

ства в ЄС та посилення безпеки України за рахунок приєднання до НАТО». Логічно...

«Соціальна політика буде формуватись, виходячи з реальних потреб і можливостей бюджету, а процедури отримання допомоги нарешті стануть прозорими і зручними». Знову-таки ні про що.

А ось що засмучує. Здавалося б, що в програмі «Голосу» велика увага має бути приділена культурі. Але ж не судилося... Ось що маємо: «В Україні мають постати й зміцніти нові, сучасні культурні традиції, що остаточно об'єднають українську націю, цементуючи її ідентичність». Ну дуже «ґрунтовно»! Тож загалом, враження від прочитання програми склалося не досить гарне: наїв та жодної конкретики...

Щось старе, щось нове від «Слуги народу»

Програма партії «Слуга народу» складається з 16 тематичних розділів, у кожному з яких потезово розписані пріоритети.

Багато тез плавно перекочували з президентської програми Володимира Зеленського, згадуються також його недавні ініціативи. Втім, у цьому немає нічого поганого, бо його політична сила, яка вперше потрапить до парламенту, повинна допомагати гаранту впроваджувати зміни в життя.

Тож із «старенького» маємо: скасування недоторканності, впровадження механізму відкликання народного депутата; запровадження виборів за пропорційною системою з відкри-

тими списками та електронне голосування; проведення аудиту державних функцій і, відповідно, скорочення державних органів, проведення перепису населення; повернення відповідальності за незаконне збагачення; запровадження програми забезпечення покриття всієї території України широкосмуговим інтернетом; переведення максимально можливої кількості державних послуг в онлайн.

А ось і цікаві речі. Нам обіцяють: впровадити обов'язкову конфіскацію майна корупціонерів; запровадити систему грошової винагороди для громадян за виявлення корупції; зменшити судовий збір; запустити повноцінні інститути мирових суддів і суду присяжних; знищити фар-

макологічну мафію, скасувавши корупційний механізм повторної сертифікації ліків.

Та ось дещо незрозуміле: створення механізму народного вето на щойно ухвалені закони. Це як взагалі? Дуже хотілось би розуміти.

Ця програма недостатньо глибока. Хоча, звісно, що в дозволених законом обсягах друкованих знаків дуже важко вкласти усі пропозиції, а тим більше їх розписати. Та все ж у деяких випадках хотілося б розуміти, яким чином можна впровадити ті чи інші зміни. Бо ж заявити можна що завгодно, а втілити у життя — далеко не все. Разом із тим програма написана легко та зрозуміло, а пріоритети сформульовані досить чітко.

«ЄС» — це раз ті самі пісні про головне

Партія БПП «Солідарність» зробила ребрендинг та змінила назву на «Європейську солідарність». Проте, здається, що далі косметичних змін справа не пішла...

Для початку нам розповіли про минулі успіхи політсили: «наша команда зупинила загарбання та розпад України, розпочалося її відродження»; «ми створили потужну міжнародну коаліцію, яка застосувала проти російського агресора широкий спектр санкцій». Серйозно? Скромно так...

Тож тепер «ЄС» йде до парламенту, щоб захистити європейське майбутнє.

Хто б сумнівався? Мета — сприяти досягненню різноманітних критеріїв, необхідних для подання заявки на вступ до ЄС і отримання ПДЧ у НАТО вже у 2023 році, говориться в документі. Та ми ж це вже читали у президентській програмі Порошенка... Скопіювали-вставили?

Що нам обіцяють? Багато слів знову-таки про ЄС та НАТО (це улюблена тема), загальні тези про досягнення миру, йде мова про побудову потужних ЗСУ, введення миротворців ООН на окуповані території.

Ще нам говорять про те, що «перезавантаження усіх судів має завершити реформу судової системи». І це ж не текст «95 кварталу»? А це про продо-

вження боротьби з корупцією. На думку ідеологів партії, в першу чергу треба звести до мінімуму і спростити адміністративні процедури, зокрема через можливість вирішити щонайбільше питань онлайн. І це все?

А ось зовсім кумедне: «для боротьби з офшорами ми наполягатимемо на прийнятті змін до податкового законодавства щодо імплементації Плану протидії розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку з-під оподаткування».

Окрім того, «правоохоронні органи і органи безпеки мають бути позбавлені повноважень втручання у господарську діяльність».

І ще нас запевняють, що «реалізація медичної реформи має забезпечити зростання тривалості і якості життя».

Чесно кажучи, від тексту цієї програми просто хилить у сон: нічого нового, нічого конкретного. Лишень загальні тези та старі обіцянки. Та найголовніше, що після прочитання документа виникає питання: а що заважало останні п'ять років БПП та особисто Порошенку усе це реалізувати?

Сторінку підготувала
Яна ДЖУНГАРОВА

(Закінчення. Початок на стор. 1)

Лідер «Батьківщини» наголосила, що у разі скасування мораторію на продаж земель сільгосппризначення новий парламент запустить дикий ринок. На першому етапі відбуватиметься масова скупка землі з метою подальшого перепродажу наділів за реальними цінами. Другий етап, власне, стане перепродажем масивів землі, які при нинішньому рівні бідності не зможуть дозволити собі купити українські аграрії — наділи скуплять іноземні корпорації.

«Щоб ніхто в цьому не сумнівався, наведу факти. Є власник, що має 600 тисяч гектарів землі. В нього спільне підприємство з іноземними структурами. Тобто у нас вже 600 тис. га землі належить великим іноземним корпораціям. На другому місці за обсягами землі у 570 тис. га — компанія, контрольний пакет якої також належить іноземній компанії. В Україні в державній власності залишилося 35%. Ми вже зараз у ризикованій зоні. Ті, хто зараз закликає продати землю з молотка, не розуміє, що каже й робить», — зауважила Юлія Тимошенко.

За її словами, коли нашу землю скуплять іноземні корпорації, ми залишимося дешевою робочою силою на своїй землі.

«А ми, маючи 42 млн га найкращої землі у світі, перетворимося на країну, яка не відбудеться. За останні роки нас довели до того стану, що ми втрачаємо народ, ресурси, а зараз, втрачаючи землю, позбавимося потенційної можливості підняти країну та підвищити рівень добробуту українців», — підкреслила лідер «Батьківщини».

Але є і другий шлях використання землі як унікального потенціалу для народження середнього класу та якісного життя людей в Україні.

«Нам потрібно зробити так, щоб із одноосібників народжувалися фермери, із фермерів — більш потужні сільгоспвиробники. І щоб ті сільгоспвиробники, які вже є на сьогодні, також почувалися комфортно. Цей еволюційний ряд приведе нас до результату, який на сьогоднішній день має Польща, де (за різними оцінками) є 2–2,5 мільйона малих та середніх сільгоспвиробництв, включно з фермерськими. Уявляєте, яка кількість людей сформувала середній клас,

Земельне питання: два шляхи України

ефективно працює на землі, забезпечує свої родини, наповнює місцеві бюджети та створює інфраструктуру населеного пункту! А у нас сьогодні, за різними оцінками, є лише 20–25 тисяч фермерських підприємств», — констатувала Юлія Тимошенко.

За словами лідера «Батьківщини», для того, щоб йти у цьому напрямку, нам потрібні дуже прості речі. Насамперед запровадити максимальну ринкову підтримку малих, середніх та великих сільгоспідприємств та захистити землю, на якій працюють аграрії.

«Для того, щоб розгорнути сільгоспвиробництво, налагоджувати переробку сільгоспсировини, розвивати органічне землеробство, потрібні гроші. В українських реаліях не можна кредитувати під заставу землі, потрібно надавати кредити під страхівку. І не під 20% річних. Тому без зміни політики Нацбанку й без кредитування, як в Європі й усього цивілізованому світі, під 2–5% річних, нам годі думати про підняття будь-якої галузі економіки», — підкреслила вона, додавши, що податкове навантаження на аграріїв має бути послаблене. Для цього вводиться податок на гектар землі, а інші скасовуються.

Безумовно, одним із важливих пунктів є розвиток переробки сільгоспсировини, щоб

виготовляти кінцеву продукцію із високою доданою вартістю.

Такий шлях не є коротким, але він спрямований на розвиток людини, суспільства та держави. Тому команда «Батьківщини» разом із аграріями вчоргове стає на захист рідної землі й докладе всіх зусиль, щоб донести до нових фракцій, що зайдуть у парламент дев'ятого скликання, які наразі виступають за зняття мораторію на продаж земель, всі наслідки реалізації необдуманого кроку. Адже насправді коли кажуть, що відкриття ринку чорноземів прискорить зростання економіки, це не є правдою. Та сама Польща, на досвід якої часто посилаються в Україні, запустила обмежений ринок землі як інструмент подолання бідності на селі. Коли в цій країні була проведена земельна реформа, наділи були розподілені між 3 млн сільських господарств, де кожне отримало в середньому по 6 га. При цьому було створено спеціальне агентство, розроблялися програми з допомоги фермерам, їхнього фінансування, регулювання галузі. Земля опинилася не в латифундистів, а в руках дрібних фермерів, які згодом забезпечили добробут не тільки власним родинам, а й усій Польщі.

Олекса ГОНСЬКИЙ

ЕКСПЕРТНА ДУМКА

Вадим ІВЧЕНКО: «Якщо національною ідеєю є збереження нації, то село, селянин і фермер є фундаментом нації»

Партія «Батьківщина» має гарну традицію спілкуватися з представниками реального аграрного сектору економіки. Всі ці люди займаються сільським господарством ще з 90-х років минулого сторіччя. І вони знають, що безпосередньо артикулювати політсилі, яка претендуватиме на висунення кандидата на посаду прем'єр-міністра України.

Про це після зустрічі Юлії Тимошенко та команди «Батьківщини» з фермерами, аграрними асоціаціями, представниками аграрної науки та Героями України розповів народний депутат, заступник голови комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин Вадим Івченко.

«Аграрна наука чітко вказує на те, що будь-який ринок чи обіг земель має ґрунтуватися на національній ідеї. Якщо національною ідеєю є збереження нації, то село, селянин і фермер є фундаментом нації. Тому для нас важливо, щоб обіг земель працював на збільшення кількості людей, які отримуватимуть роботу на землі, збільшувати кількість фермерів, як це відбувається у Франції та інших країнах», — пояснив народний депутат.

Вадим Івченко додав, що в Україні близько 4 млн осіб, які працюють на землі, перебувають поза аграрним ринком. «Половина чи третина цих людей — в середньому це 1,5 млн товаровиробників, яких потрібно залучити до ринку. Плюс 50 тисяч сільгоспідприємств. Це і є ті реальні люди і той реальний сектор економіки, які стануть точками економічного зростання у селах та райцентрах», — підсумував народний депутат.

іменем України», — зазначив Вадим Івченко.

Він підкреслив, що сільгоспвиробники завжди плідно комунікують із «Батьківщиною». Ті позиції, які озвучуються Юлією Тимошенко та її командою, повністю співпадають із позиціями всіх аграрних асоціацій України.

«Аграрна наука чітко вказує на те, що будь-який ринок чи обіг земель має ґрунтуватися на національній ідеї. Якщо національною ідеєю є збереження нації, то село, селянин і фермер є фундаментом нації. Тому для нас важливо, щоб обіг земель працював на збільшення кількості людей, які отримуватимуть роботу на землі, збільшувати кількість фермерів, як це відбувається у Франції та інших країнах», — пояснив народний депутат.

Вадим Івченко додав, що в Україні близько 4 млн осіб, які працюють на землі, перебувають поза аграрним ринком.

«Половина чи третина цих людей — в середньому це 1,5 млн товаровиробників, яких потрібно залучити до ринку. Плюс 50 тисяч сільгоспідприємств. Це і є ті реальні люди і той реальний сектор економіки, які стануть точками економічного зростання у селах та райцентрах», — підсумував народний депутат.

ПОЛЬЩА, НА ДОСВІД ЯКОЇ ЧАСТО ПОСИЛАЮТЬСЯ В УКРАЇНІ, ЗАПУСТИЛА ОБМЕЖЕНИЙ РИНОК ЗЕМЛІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДОЛАННЯ БІДНОСТІ НА СЕЛІ. КОЛИ В ЦІЙ КРАЇНІ БУЛА ПРОВЕДЕНА ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА, НАДІЛИ БУЛИ РОЗПОДІЛЕНІ МІЖ 3 МЛН СІЛЬСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ, ДЕ КОЖНЕ ОТРИМАЛО В СЕРЕДНЬОМУ ПО 6 ГА. ПРИ ЦЬОМУ БУЛО СТВОРЕНО СПЕЦІАЛЬНЕ АГЕНТСТВО, РОЗРОБЛЯЛИСЯ ПРОГРАМИ З ДОПОМОГИ ФЕРМЕРАМ, ЇХНЬОГО ФІНАНСУВАННЯ, РЕГУЛЮВАННЯ ГАЛУЗІ

МВФ ІЗ СЮРПРИЗОМ

Минулого тижня Міжнародний валютний фонд, який не назвеш жартівною структурою, підніс Україні два сюрпризи в одному. По-перше, голова МВФ Крістін Лагард тимчасово склала з себе повноваження директора-розпорядника у зв'язку з висуненням своєї кандидатури на пост голови Європейського центрбанку. А тимчасово виконуючий обов'язки голови Девід Ліптон заговорив про зміну економічної моделі для нашої країни.

Поки пані Лагард бореться за крісло голови Європейського центрбанку, яке має звільнитися 31 жовтня, в Україні почали ворожити на кавовій гущі, що це для нас означатиме. Частина експертного середовища заговорила про те, що педантичний і схильний до перестрашування Девід Ліптон тепер не закриватиме очі на невиконані програмні «маяки» МВФ, недоліки та упущення, через що під загрозою опиниться надання Україні восени-взимку траншу у розмірі 2–2,5 млрд доларів. А якщо не отримаємо кредит у рамках програми stand by, то не буде й нової кредитної програми, на яку розраховує президент Зеленський.

Але практика свідчить про те, що під кожного нового керівника МВФ грошенята дає, так би мовити, авансом. Тому не дивно, що в Торонто і президент, і голова Нацбанку висловили бажання й надалі співпрацювати із Фондом та запросили делегацію міжнародних кредиторів після парламентських виборів та формування нового уряду до Києва з метою досягнення робочої домовленості щодо нової програми. І не варто сумніватися в тому, що представники Фонду приїдуть і домовленості будуть досягнуті.

Непрямим підтвердженням того, що новий директор-розпорядник не виносить Україну за дужки, є його заява про здатність прискорити економічне зростання до 5–6% на рік.

На думку Девіда Ліптона, Україна може отримати нову бізнес-модель з кращими інститутами, конкурентний на європейському ринку приватний сектор економіки і гідний рівень життя. Адже

в Україні для цього є людські ресурси, проте не вистачає капіталів і технологій. Однак головним на шляху успіху в. о. керівника МВФ вважає чітке зобов'язання Києва втілити в життя необхідні реформи. Він дав зрозуміти, що курс на зміни разом із подоланням корупції відкривають Україні шлях до прискореного економічного зростання.

«Саме зараз настав момент вибору — з новою адміністрацією, а незабаром і з вашим парламентом. Для України цілком можливо завдяки низці виразних і керованих реформ прискорити зростання співвідношення з рівнем життя в Західній Європі», — заявив він.

Здавалося б, пан Ліптон доволі загальними фразами висловився щодо можливості України прискорити темпи розвитку економіки, яка наразі демонструє стагнацію й зростання очікується в межах 2,6%–2,7% за рік. Але ці слова є певним камінцем у город Порошенка, який ще минулого року хизувався тим, що він є єдиним президентом, який отримав від Фонду п'ять траншів. А вже той самий Девід Ліптон раз за разом наполягав на більш ефективній боротьбі із корупцією, а натомість бачив імітацію діяльності. По суті, заява в. о. директора-розпорядника є й оцінкою діяльності прем'єра Гройсмана, який разом із Порошенком розповідав про проведення 144 реформ за три роки. Та й українці не бачать реальних змін, що доводять дані дослідження Фонду «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова. Згідно із результатами опитування, українці вважають, що в першу чергу потрібно провести п'ять реформ: антикорупційну — за її проведення виступають 63% опитаних, охорони здоров'я — 57%, пенсійну реформу та реформу системи соціального захисту — 52%, реформу органів правопорядку — судів, прокуратури, поліції — 37%, люстрацію чиновників — 33%.

жаною, що в першу чергу потрібно провести п'ять реформ: антикорупційну — за її проведення виступають 63% опитаних, охорони здоров'я — 57%, пенсійну реформу та реформу системи соціального захисту — 52%, реформу органів правопорядку — судів, прокуратури, поліції — 37%, люстрацію чиновників — 33%.

Кажучи про зміну бізнес-моделі, пан Ліптон найвірогідніше має на увазі реформування державних інституцій, що не дивно. Адже сьогодні в Україні система захисту прав власності не працює, а про «реформовану» судову систему навіть говорити не доводиться. Із фінансовими інститутами також є, м'яко кажучи, проблеми. Зрозуміло, що інвестори не біжать табунами до України вкладати гроші через незрозумілість правил гри та незахищеність. Але Ліптон сподівається, що реальна боротьба з корупцією поступово принесе свої плоди. Головне, щоб це була реальна боротьба.

А ось фінансовий експерт Павло Вернівський вважає, що МВФ викрив мляву економічну політику, яку проводила стара влада, прикриваючи провали грошима заробітчан.

«Будь-який економіст скаже, що перекази дозволяють забезпечити споживчий попит усередині країни і компенсують нестачу попиту з боку бідного і безробітного населення», — роз'яснив експерт, додавши, що мова йде про 12% ВВП.

На його думку, цей ресурс можна було використовувати більш ефективно шляхом переведення заощаджень в інвестиції, а інвестиції — у виробництво нових товарів і послуг. І таким чином дати людям роботу вдома.

«Але, не посоромлюся цього слова, імпотентна влада навіть на це була нездатна і всі гроші прогнала, як азартний дурний гравець у казино», — підсумував він.

Катерина МІЦКЕВИЧ

Хвороба хронічного недовиконання

Український державний бюджет хворіє на хронічне недовиконання, через що раз за разом парламенту доводиться вносити до нього зміни, розширюючи діру дефіциту. За даними Державної казначейської служби, з початку року держбюджет недовиконаний на 5%. За півроку доходи склали майже 507 млрд грн при річному плані в 1,26 трлн грн.

У червні держбюджет України недовиконаний на 17,8%. Спостерігається недовиконання запланованих доходів за податковим напрямом на 0,4% надходжень у 216 млрд грн, і за митницею — на 10,8% надходжень до 151,9 млрд грн.

А в червні Рахункова палата повідомляла, що за перші п'ять місяців 2019 року до державного бюджету України не надійшло 50,2 мільярда гривень запланованих доходів від податків та приватизації майна. І якщо цифри в статті доходів від приватизації завжди були дутими, щоб продемонструвати західним інвесторам більший реалістичний бюджет, то фіскальні служби залишались на висоті, викручуючи із населення все, що тільки можливо. Але минулого місяця ситуацію дещо врятував Нацбанк, який із випередженням графіка перерахував до бюджету 64,9 млрд грн (з яких понадпланові перерахування становили 17,3 млрд грн).

Вже в червневому звіті про фінансову стабільність НБУ чорним по білому пише, що у разі збереження нинішньої динаміки невиконання дохідної частини головного фінансового документа країни збільшується вірогідність секвестру держбюджету. Тобто попри рік виборів видаткову частину (звичай чиновники воліють урізати саме соціальні статті. — Прим. авт.) доведеться скоротити.

Зрозуміло, що зараз держбюджет виконується в умовах уповільненого темпу економіки, але світові тенденції ще не могли вплинути на нас. Тому проблема у плануванні. Більше того, поки що не зовсім зрозуміло, яку соціально-економічну модель обере новий уряд в умовах погіршення економічних реалій та що буде із держбюджетом на 2020 рік, проект якого, згідно із законом, має бути представлений до 15 вересня поточного 2019 року. Найімовірніше, новий Кабмін просто не встигне вчасно сформувати проект кошторису на наступний рік. І у разі провалу голосування за нього в Раді житимемо всією країною за старим бюджетом. У режимі хронічного недовиконання...

Барвара ПОЛУНИЧНА

ПО СУТІ, ЗАЯВА В. О. ДИРЕКТОРА-РОЗПОРЯДНИКА Є Й ОЦІНКОЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПРЕМ'ЄРА ГРОЙСМАНА, ЯКИЙ РАЗОМ ІЗ ПОРОШЕНКОМ РОЗПОВІДАВ ПРО ПРОВЕДЕННЯ 144 РЕФОРМ ЗА ТРИ РОКИ. ТА Й УКРАЇНЦІ НЕ БАЧАТЬ РЕАЛЬНИХ ЗМІН, ЩО ДОВОДЯТЬ ДАНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ФОНДУ «ДЕМОКРАТИЧНІ ІНІЦІАТИВИ» ІМЕНІ ІЛЬКА КУЧЕРІВА СПІЛЬНО ІЗ СОЦІОЛОГІЧНОЮ СЛУЖБОЮ ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА. УКРАЇНЦІ ВВАЖАЮТЬ, ЩО В ПЕРШУ ЧЕРГУ ПОТРІБНО ПРОВЕСТИ П'ЯТЬ РЕФОРМ: АНТИКОРУПЦІЙНУ — ЗА ЇЇ ПРОВЕДЕННЯ ВИСТУПАЮТЬ 63% ОПИТАНИХ, ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я — 57%, ПЕНСІЙНУ РЕФОРМУ ТА РЕФОРМУ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ — 52%, РЕФОРМУ ОРГАНІВ ПРАВОПОРЯДКУ — СУДІВ, ПРОКУРАТУРИ, ПОЛІЦІЇ — 37%, ЛЮСТРАЦІЮ ЧИНОВНИКІВ — 33%

За добрими намірами парламенту боротися із «підпарканними» автозаправками та неякісним паливом із 1 липня ринок нафтопродуктів має працювати по-новому. Але, як виявилось, до змін не готові ані учасники ринку, ані виконавча влада. Та й священна боротьба із нелегалами вдарить по тих, хто не має відношення до паливного бізнесу.

Проголосовані парламентом наприкінці 2018 року зміни до Податкового кодексу в частині реформ паливного ринку передбачають, що з 1 липня виробництво, зберігання, оптова й роздрібна торгівля мають бути ліцензованими. Із цієї дати мав би відбутися запуск системи електронного адміністрування реалізації пального (СЕАРП), що дало б змогу контролювати сплату акцизного податку з усіх обсягів пального від імпортера чи виробника до кінцевого споживача на всіх етапах поставок. Також мала б стартувати система контролю за фактичним його обігом та залишками на акцизних складах. А ще новація передбачала посилення відповідальності за нелегальні

Паливна реформа: ГАЗУЄМО-ГАЛЬМУЄМО

операції із паливом: виробництво пального без ліцензії карається штрафом у розмірі 1 млн грн, оптова торгівля або зберігання нафтопродуктів — 500 тис. грн, а роздрібна торгівля — 250 тис. грн.

Але чим ближче було до часу «Ч», тим більше учасники ринку казали про те, що не встигають оформити ліцензію. Першою, до речі, за відтермінування змін до Податкового кодексу в частині реформи паливного ринку висловилася Європейська бізнес-асоціація, запро-

понувавши дати старт новим правилам із 2021 року. Інакше з 1 липня без відповідного папірця на подвір'ї фермера не може стояти навіть діжка із соляркою, що вже казати про резервуари та состави з паливом. Та й українська бюрократична машина взагалі налаштована так, що швидко потрібний папірець дістати не виходить. Бо щоб отримати ліцензію, потрібно подати документ про право власності або право на користування земельною ділянкою, на якій розташовано резерву-

ар із паливом; акт введення в експлуатацію та акт готовності резервуарів для пального; дозвіл на початок виконання робіт підвищеної небезпеки і початок експлуатації устаткування підвищеної небезпеки. Великі гравці, які мають акцизні склади, повинні встановити витратоміри-лічильники та рівнеміри й зареєструвати прилади в Державній фіскальній службі.

Учасники ринку включно із фермерами загрузили у паперовій роботі. Бо на відміну від великих гравців їм для отримання дозволу ще потрібен висновок експертизи від Держпраці про стан охорони праці та безпеки промислового виробництва та підтвердження на виконання небезпечних робіт. Така експертиза окрім купи нервів обійдеться аграрію у 8–25 тисяч гривень. Зазначимо: ніде у світі з аграріїв, які використовують паливо для польових робіт, не вимагають додаткових ліцензій.

Але українські законотворці, які на словах підтримують АПК, тим не переймаються.

Наприкінці червня парламентом, розуміючи, що з паливною реформою щось не так, відтермінував запровадження штрафних санкцій з 1 липня 2019 до 1 січня 2020 року. Запуск системи електронного адміністрування реалізації пального та системи контролю за фактичним його обігом і залишками на акцизних складах також відклали. Тому фактично із всієї реформи маємо лише не дуже вдалий старт блоку ліцензування. І в найближчій перспективі така недореформа не призведе до зменшення кількості нелегальних заправок та не викоринить «бодягу», але ще добряче покопирсається в кишенях людей, які працюють на землі, та додасть їм сивини після спілкування із чиновниками різних держустанов.

Арина МАРТОВА

ЗА ДАНИМИ НАФТОГАЗОВОЇ АСОЦІАЦІЇ, В УКРАЇНІ ПРАЦЮЮТЬ ПРІНАЙМНІ 1,5 ТИСЯЧІ НЕЛЕГАЛЬНИХ АВТОЗАПРАВОК. ЩОРІЧНІ ВТРАТИ ДЕРЖБЮДЖЕТУ ВІД ТІНЬОВОГО СЕГМЕНТУ РИНКУ НАФТОПРОДУКТІВ ДОСЯГАЮТЬ 10 МЛРД ГРН. В АСОЦІАЦІЇ ВПЕВНЕНІ, ЩО РЕФОРМА ПАЛИВНОГО РИНКУ ДОЗВОЛИТЬ СКОРОТИТИ ОБСЯГИ ТІНЬОВОГО РИНКУ НАФТОПРОДУКТІВ, ЯКИЙ СТАНОВИТЬ 20–50% В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД РЕГІОНУ Й ВИДУ ПАЛИВА

ДУМКА ЕКСПЕРТА

«Щоб отримати «добро» на зберігання пального, фермерське господарство повинно мати принаймні 16 погоджень від різних органів виконавчої влади»

Геннадій РЯБЦЕВ,
директор спеціальних
проектів Науково-технічного
центру «Психея»:

«Уряд виявився неготовий до організації таких складних заходів та своєчасного ухвалення необхідних рішень попри те, що було достатньо часу для введення системи електронного адміністрування торгівлі паливом. У цьому розрізі дещо кумедною видається назва партії — «Українська стратегія», бо ця політсила об'єднала тих, хто не в стані організувати роботу.

Так, запрацював «Єдиний державний реєстр суб'єктів господарювання, які отримали ліцензії на право виробництва, зберігання, оптової та роздрібною торгівлі паливом, та місць виробництва, зберігання, оптової та роздрібною торгівлі паливом». Станом на 3 липня в ньому налічується біль-

ше 7300 компаній. Але цей реєстр не призведе до закриття підприємств, які виробляють та торгують паливом нелегально чи не сплачують повною мірою передбачених законодавством податків та зборів, що є остаточною метою задуманих змін. Бракує запуску єдиної системи електронного адміністрування партій палива, які виробляються в Україні чи імпортуються для реалізації на наших АЗС. Якщо в результаті змін вдасться відслідкувати кожну партію нафтопродуктів від виробника до заправок й запустити систему державного моніторингу контролю якості й безпеки моторного палива, поступово на ринку стане менше неякісного продукту. До речі, Україна зобов'язалася розробити й впровадити таку систему ще у 2012 році. Відповідні рішення вже давним-давно були ухвалені, і в 2015-му ми мали відзвітувати перед Енергетичним співтовариством. Але ніхто цей

звіт не отримав, хоч Міненерго в щорічних релізах Кабміну стверджувало, що ця система вже працює. Тому, безумовно, зміни задля детінізації ринку потрібні, тим більше, що ситуація дедалі погіршується, про це свідчать 1,5 тисячі «підпарканних» заправок. Але запровадження реформ повинно бути грамотним.

Що ми маємо зараз? Із 1 липня запрацювала так звана паливна реформа, і до цього терміну всі учасники ринку, в тому числі аграрії, які зберігають нафтопродукти для польових робіт, мали отримати ліцензію. Але ніхто з ініціаторів змін до Податкового кодексу не замислювався над тим, що для отримання ліцензій на зберігання палива для власних потреб фермерське господарство має дістати принаймні 16 погоджень у різних органах виконавчої влади. Тим самим відкривається широке поле для діяльності тих, хто хоче поживитися за рахунок суб'єктів

господарювання, фізосіб-підприємців. Є вірогідність, що багато фермерських господарств відмовляться від отримання ліцензій. Тим самим аграрії позбавляться можливості укладати прямі контракти з виробниками палива чи імпортерами. Відповідно, при закупівлі палива вони будуть переплачувати роздрібну націнку, яка наразі складає близько 6–8 грн на літрі палива, що автоматично призведе до того, що фермери ці додаткові витрати включатимуть у собівартість продукції.

Та й рішення парламенту щодо відтермінування сплати штрафів компаніями, які зберігають паливо без ліцензій, з 1 липня 2019 року до 1 січня 2020-го, не врятує ситуацію. Адже законотворці забули відтермінувати введення в дію іншої норми, яка дозволяє конфіскувати резервуари із паливом у разі відсутності ліцензії. Тому те, що відбувається, важко назвати реформою...

Так, білорусам, напевно, є над чим працювати стосовно якості продукції. Але ситуація, коли за політичного загострення між Москвою і Тбілісі Россільгоспнагляд негайно оголошує грузинське вино поганим, змушує з іронією ставитися до запевнень у неупередженості цієї інстанції. І припускати, що її суворість стосовно білоруського молока, м'яса та іншого продовольства багато в чому є «виховним» заходом. Москва зараз жорстко працює з Мінськом щодо ряду параметрів, спонукаючи до більшої поступливості у питанні «поглиблення інтеграції».

Передбачалося, що прем'єри Сергій Румас і Дмитро Медведев розставлять крапки над «і» 21 червня в Мінську. Але за підсумками їхніх переговорів було оголошено, що загадкову дорожню карту (або набір дорожніх карт по секторах економіки, як сказав Румас) узгодять ближче до листопада. Причому, як зазначив Медведев, найскладніші питання інтеграційного порядку денного залишені президентам.

Мінськ зволікає, намагається відбитися від незручних положень, передбачених російською версією апгрейда Союзної держави. Але в руках Кремля нафта, газ, кредити. Ну і неупереджений Россільгоспнагляд свою ложку дьогтю додасть, щоб білоруському союзнику життя суцільним медом не здавалося.

Москва робить так, щоб це влетіло Мінську в добру копіючину. Зокрема, перенесення узгодження дорожньої карти (або карт) на листопад означає,

Підвішена інтеграція. Доля Білорусі буде поставлена на дорожню карту

ЛУКАШЕНКО ВКРАЙ НЕВИГІДНО, ЩО ВЕСЬ ЦЕЙ ГНІТЮЧИЙ СЮЖЕТ ЗАКРУЧУЄТЬСЯ ПЕРЕД ВИБОРАМИ. ЩОБ ПРЕЗИДЕНТСЬКА КАМΠΑНІЯ В НАСТУПНОМУ РОЦІ ПРОЙШЛА БІЛЬШ-МЕНШ КОМФОРТНО, МАБУТЬ, ПОТРІБНО БУЛО Б ДО КІНЦЯ НИНІШНЬОГО РОКУ ПІДПИСАТИ З МОСКВОЮ ЦЮ ЧОРТОВУ ДОРОЖНЮ КАРТУ

що Білорусь може не отримати до того часу кредитів. Йдеться про міждержавний кредит у 600 мільйонів доларів і транш у 200 мільйонів доларів кредиту Євразійського фонду стабілізації і розвитку.

Тим часом Білорусі потрібно розраховуватися із зовнішніми боргами і при цьому по можливості не витратити золотовалютні резерви.

Також, судячи з висловлювань поважних московських чиновників, поки що не розглядатиметься питання компенсації наслідків російського податкового маневру, в результаті якого за п'ять місяців білоруська економіка втратила близько 130 мільйонів доларів. Такими темпами за рік набіжить понад 300 мільйонів.

Так, бюджет нинішнього року зверстаний без розрахунку на компенсацію цих втрат. Тобто фінанси не тріснуть. Але білорусів рідна влада притисне з усіх сторін. Ну і паливо на внутрішньому ринку однозначно дорожчатиме. Без цього НПЗ не зведуть кінці з кінцями. Адже вони переробляють все більш дорожчу нафту і до того ж пустили силу-силенну грошей на модернізацію.

З'ясувалося, що й компенсації за брудну нафту білоруси в нинішньому році не отримають. Російській стороні ні до чого поспішати, їй вигідно потягнути час і збити ціну питання. І не факт, що в результаті російські підрахунки співпадуть із білоруськими. Той же міністр енергетики РФ Новак припустив, що

загальна (тобто не тільки Білорусі, а всім постраждалим) сума компенсації збитків від забруднення нафти в «Дружбі» буде менше 100 млн доларів. Лукашенко ж раніше оцінив збиток однієї лише Білорусі в сотні мільйонів доларів.

Далі, поки підвішене питання «поглибленої інтеграції», Мінську важко буде домовлятися і про прийнятну ціну газу з 2020 року. Адже для Москви це теж важіль тиску. Хочете газ дешевше — не ухиляйтеся від наших пропозицій по апгрейду Союзного договору.

Лукашенко вкрай не вигідно, що весь цей гнітючий сюжет закручується перед виборами. Щоб президентська кампанія в наступному році пройшла більш-менш комфортно, мабуть,

потрібно було б до кінця нинішнього року підписати з Москвою цю чортову дорожню карту чи як там називатиметься підсумковий документ.

І ймовірно, що в якомусь злегка редукованому зусиллями Мінська вигляді документ буде підписаний. При цьому білоруське керівництво міркуватиме як легендарний Ходжа Насреддін, який за великі гроші пообіцяв падишаху навчити свого віслюка говорити. Правда, там був термін 20 років («або віслюк помре, або падишах»), а тут буде роки три-чотири.

І Москва, найімовірніше, жорстко пов'яже підживлення білоруської економіки з виконанням дорожньої карти.

Днями білоруський посол Володимир Семашко говорив про два можливі механізми компенсації за податковий маневр — «як у вигляді міжбюджетних трансферів, так і у вигляді зміни формули ціни нафти, внесення в неї спеціальної знижки».

Неймовірно би зручнішим другий варіант, але Москва, якщо дійде до справи, наполягатиме на першому. Тому що трансферти — більш прозора схема. І потім, гроші простіше притримати, якщо союзник поведеться погано з точки зору Москви.

В принципі, це її нова стратегія: від усіляких пільг, преференцій і знижок переходити до прямої міжбюджетної підтримки, оскільки вона дозволяє надійніше тримати союзника на гачку. Давати транш тільки за хорошу поведінку. А інакше — ходіть голодні.

Таким чином, білоруське керівництво буде змушене весь час бігти за черговою морквинкою вузьким коридором, визначеним дорожньою картою «поглибленої інтеграції».

Олександр КЛАСЬКОВСЬКИЙ
«Білоруські новини», Білорусь
(Матеріал публікується
зі скороченнями)

«Ісламська держава» може повернутися і стати ще сильнішою

В той час як США продовжують виводити свої війська із Сирії, експерти бояться, що «Ісламська держава» може повернутися і стати сильнішою, ніж будь-коли. Хіба що інші країни заповнять прогалину, яку залишають по собі американці. Втім, ніхто поки не зголосився виконати цю роль.

«Ми очікуємо, що цю слабину виправлять коаліційні сили. І ми отримуємо дуже обнадійливі сигнали від них», — сказав представник США в Сирії й коаліції з боротьби проти «Ісламської держави» Джеймс Джефрі.

Але на цей момент жодна союзна країна не взяла на себе зобов'язання відправити додаткові сили у Сирію, щоб заповнити прогалину, яку США залишають після себе. Потенційно це може відкрити шлях для підйому терористичної групи. Без певного рівня американської рішучості — як політичної, так і фінансової — навряд чи будуть із союзників збільшити присутність у Сирії, вважає аналітик Центру стратегічних і міжнародних досліджень Мелісса Далтон.

«Ми справді стали політичним фундаментом цієї операції», — сказала вона. На думку експерта, першим кроком до збільшення участі партнерів, таких, як Велика Британія чи Франція, повинна стати угода між Туреччиною і «Сирійськими демократичними силами» про захист кордону. Париж, наприклад, дуже чітко заявив, що його війська в Сирії розгорнуті для боротьби з терористами, а не охорони кордону. Про це виданню сказав неназваний чиновник із Британії.

Джефрі налаштований на досягнення подібної угоди. Але делікатні переговори уразливі перед зовнішніми подіями, такими, як економічний обвал у Туреччині, суперечка між Вашингтоном і Анкарою через російські С-400 тощо. Турецька сторона хоче гарантії, що «Сирійські де-

мократичні сили», які складаються здебільшого з курдів, не будуть використувати північ Сирії для організації атак на півдні Туреччини. У цей час інша сторона боїться, що турецькі війська будуть нападати на уразливі прикордонні містечка. Без США чи підтримки союзників зберегти безпеку і стабілізувати досягнення коаліції не вдасться. Тож, на думку Далтона, дуже вірогідно, що з часом «Ісламська держава» зможе зіграти на розчаруванні місцевих, як це сталося у 2014 році. Таким чином терористична організація знову зможе захопити території в Сирії.

Станом на серпень 2018 року під командуванням «Ісламської держави» на території Сирії й Іраку було 30 тисяч терористів. Це значно більше, ніж у «Аль-Каїди» у 2011-му, коли США почали виведення військ. Через поступовий занепад «халіфату» терористична організація тихо розійшлася по іракській і сирійській території. Тепер її бойовики здійснюють партизанські атаки, а також

працюють над тим, щоб посилити свої глобальні мережі фінансування і поставок. Вони також будують систему підземних тунелів.

«Ісламська держава» почала реконструкцію ключових можливостей наприкінці 2018 року, що дозволить їй вести ще більш агресивні дії найближчими місяцями», — йдеться у звіті Інституту досліджень війни. Головна причина в тому, що території, які були визволені від терористів у Іраку і Сирії, досі не можна назвати стабільними чи безпечними. «Ісламська держава» атакує урядових чиновників і голів селищ, щоб підірвати структури управління і всі зусилля з реконструкції. Якщо США остаточно виведуть свої війська, «Ісламська держава», найімовірніше, відновить контроль над тими територіями, які вона раніше контролювала.

Лара СЕЛІГМАН
«Foreign Policy», США

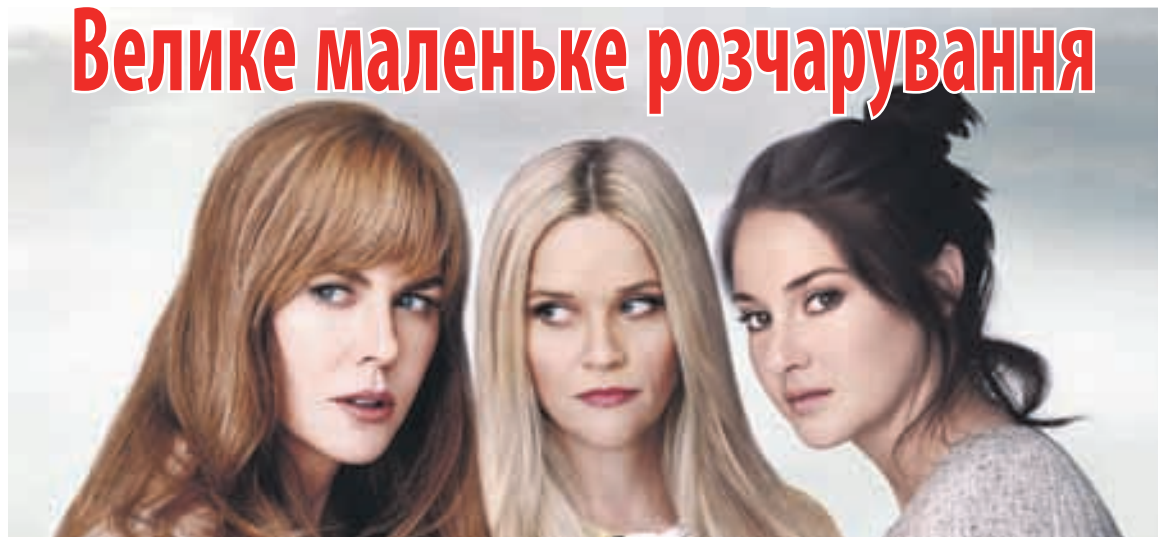
Телеканал НВО подарував глядачам чимало топових серіалів: це «Чорнобиль», «Гра престолів», «Секс і місто», «Справжній детектив», «Клан Сопрано», «Світ Дикого Заходу», «Реальна кров», «Гострі предмети» і... «Велика маленька брехня». Ця жіноча драма поставила на вуха півсвіту і назбирала чимало престижних нагород. Тож кінобоси, як і завжди, вирішили продовжити історію...

Серіал «Велика маленька брехня» — адаптація однойменного роману австралійської письменниці Ліан Моріарті. Перший сезон драми вийшов на телеекрани на початку 2017 року і всього налічував сім епізодів. Глядачі з першого погляду захопилися в цей багатосерійний фільм. Цікавий інтригуючий сюжет (тут вам і драма, і детектив), неймовірні пейзажі (дія відбувається в місті Монтерей, яке розташоване на Тихоокеанському узбережжі в центральній частині Каліфорнії)... А ще всіх вразив акторський склад. У серіалі головні ролі виконали Різ Візерспун, Ніколь Кідман, Шейлін Вудлі, Александр Скарсгард, Адам Скотт, Джеймс Таппер, Джеффри Нордлінг та Зої Кравітц. Такого ансамблю на телебаченні ще точно не бачили! До того ж режисером цього багатосерійного муві став Жан-Марк Валле, який зняв знаменитий «Далласький клуб покупців».

Тож нічого дивного, що «Велика маленька брехня» отримала надзвичайно велику кількість нагород: вісім премій «Еммі», премію Асоціації телевізійних критиків, чотири премії «Золотий глобус», дві премії Гільдії кіноакторів США, премію Американського інституту кіно, премію Гільдії сценаристів США, дві премії «Супутник».

Нагадаємо, автори серіалу розповідають нам про життя трьох подруг — Мадлен (Різ Візерспун), Селести (Ніколь Кідман) та Джейн (Шейлін Вудлі). У кожній з них є свій скелет у шафі, який вони бережуть від чужих очей. Але це призводить до трагедії. Так, наприкінці першого сезону у жінок з'явиться ще одна страшна таємниця. І все через вбивство чоловіка Селести...

Ліан Моріарті закінчила свою розповідь на найцікавішому моменті, тож вирішила продовжити історію, а продюсери відповідно — зняли другий сезон. До того ж творці серіалу заінтри-

Велике маленьке розчарування

Але не так сталося, як гадалося. Постановник Жан-Марк Валле, який створив перший сезон шоу, навідріз відмовився працювати над продовженням. «Якщо ми знімемо другий сезон, ми просто зламаємо красиву річ, яку створили, і все

роносному фільму «Оса». І вона змінила усе... Перший сезон був неквапливим, зате вдумливим та глибоким. А нині здається, що ти потрапив просто чи то в трясину, чи то в петлю часу і не можеш з неї вибратися. Не відбувається абсолютно нічого...

Звісно, до кінця серіалу ще вийдуть кілька епізодів, і є невелика надія (бо ж вона помирає останньою), що у фіналі його творці хоча б трохи реабілітуються. Але чи захочеться глядачу так довго чекати? Тут вирішує кожен за себе. Насправді дуже шкода, що усе так вийшло. Жан-Марк Валле був абсолютно правий, але він навіть не уявляв масштабів катастрофи: красиву річ не просто зламали, а розбили на мільйон уламків.

Шкода й актрис, які тут знялися. Особливо Меріл Стріп. Краще передивіться будь-який улюблений фільм, в якому зіграла трикратна володарка премії «Оскар»: «Мости округу Медісон», «Крамер проти Крамера», «Години», «Смерть їй личить»... У Різ Візерспун теж немало хороших робіт: «Жорстокі ігри», «Води слонам», «Між небом та землею»... Та й у Ніколь Кідман фільмографія цікава: «Практична магія», «Мулен Руж», «Іменинниця», «Холодна гора»... Тож не витрачайте час дарма...

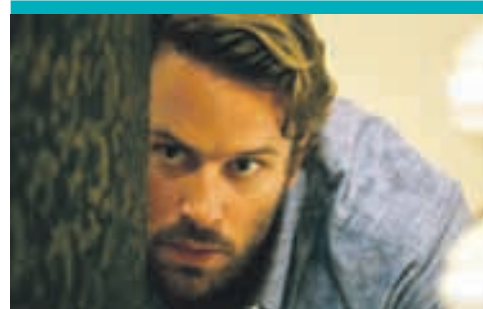
ПЕРШИЙ СЕЗОН БУВ НЕКВАПЛИВИМ, ЗАТЕ ВДУМЛИВИМ ТА ГЛИБОКИМ. А НИНИ ЗДАЄТЬСЯ, ЩО ТИ ПОТРАПИВ ПРОСТО ЧИ ТО В ТРЯСОВИНУ, ЧИ ТО В ПЕТЛЮ ЧАСУ І НЕ МОЖЕШ ІЗ НЕЇ ВИБРАТИСЯ. НЕ ВІДБУВАЄТЬСЯ АБСОЛЮТНО НІЧОГО... ТЕ, ЩО МОЖНА БУЛО РОЗПОВІСТИ ЗА ПІВГОДИНИ, НАМ ВТОКМАЧУЮТЬ КІЛЬКА СЕРІЙ ПОСПІЛЬ... РЕЖИСЕР ТА СЦЕНАРИСТИ НЕНАЧЕ ЗНУЩАЮТЬСЯ НАД ГЛЯДАЧАМИ, ВВАЖАЮЧИ, ЩО ЇМ БІЛЬШЕ НЕМАЄ НА ЩО ВИТРАЧАТИ ДОРОГОЦІННИЙ ЧАС

гували, розповівши, що одну з головних ролей на цей раз зіграє... Меріл Стріп. Так-так, ця суперзнаменитість знялась у серіалі! Саме тому сподівання були просто неймовірні. Здавалося, «Велика маленька брехня 2» неодмінно стане стовідсотковим хітом...

зіпсуємо», — заявив режисер і залишив проект. Натомість почав знімати знамениті «Гострі предмети» за романом Гілліан Флінн.

У другому сезоні режисерське крісло зайняла британська кінорежисерка Андреа Арнольд, відома завдяки ооска-

Те, що можна було розповісти за півгодини, нам утокмачують кілька серій поспіль... Режисер та сценаристи неначе знущують над глядачами, вважаючи, що їм більше немає на що витратити дорогоцінний час. Нас знову купили на бренд та зухвало обдурили...

«Готель Мумбаї»:

реальність, страшніша за вигадку

Фільми, засновані на реальних подіях, особливо цінні та цікаві, але бувають дуже страшними. Американсько-австралійський трилер режисера Ентоні Мараса під назвою «Готель Мумбаї» — яскраве тому підтвердження. Від цієї картини буквально відбирає мову. Бо такої жорстокості нам давно не показували...

26 листопада 2008 року група з десяти терористів на гумовому чов-

ні припливає з Карачі до узбережжя Мумбаї. Команди свого керівника вони отримують телефоном. Чоловіки ловлять таксі та роз'їжджаються по призначеним їм об'єктам. Вони відкривають шквальний вогонь з автоматів по натовпу пасажирів на вокзалі «Вікторія», розстрілюють поліцейську машину, кидають гранату у вуличному кафе і знову розстрілюють людей...

Відвідувачі кафе і випадкові перехожі в паніці кидаються до шикарного п'ятизіркового готелю «Тадж-Махалпалас». Менеджер наказує охороні впустити натовп. Однак разом із простими людьми до готелю потрапляють двоє терористів, а ще двоє вже перебувають всередині. Вони відкривають

вогонь і починається один суцільний жах... Натомість місцева поліція абсолютно безсила й не може знищити терористів. Силовики чекають на загін спецпризначенців із Делі... Однак для того, щоб останні дісталися Мумбаї, потрібно декілька годин... А часу у людей зовсім немає...

У центрі сюжету кілька героїв: молодий офіціант-сикх Аржун (Дев Патель), шеф-кухар Хемант Оберой (Анупам Кхер), американець Девід Дункан (Армі Хаммер) з дружиною Захрою Шамоні (Назанін Бон'яді) і дитиною, а також російський бізнесмен Василь Арчевський (Джейсон Айзекс)...

До цього кіно є дуже багато претензій. Ну, наприклад, щодо персо-

нажів: вони прописані досить погано. Та важливо ось що... Кінематографісти регулярно нас лякають усілякими жахами. До крові, трупів, живих мерців ми вже давно звикли... Та й фільмів про усілякого року терористів зняли силу-силенну. От тільки насправді вони зовсім не страшні, бо вигадані. Натомість від «Готелю Мумбаї» відбирає мову. Події, зображені у фільмі, жахають. Додивитися це кіно до кінця зможе далеко не кожен глядач, бо дуже важко... Творці стрічки намагалися якомога детальніше відтворити події терористичних актів, і настільки захопилися, що, здається, перетнули межу. Звісно, про такі події треба пам'ятати, але чи варто демонструвати аж таку жорстокість на екрані? Чи повинна бути якась межа?.. Та й абсолютно незрозуміло, яку ідею хотіли донести до глядачів творці фільму... Бо ж після такого кіно просто жити не хочеться...

Сторінку підготувала Євгенія ПРОРИВАЙ

Головний редактор — Анна СПІВАК, відповідальний секретар — Олексій СОКУР

Свідоцтво про держреєстрацію КВ №21058-10858 ПР від 14.11.2014 р.

Редакція: 01024, м. Київ, вул. Круглоуніверситетська, 7

Пишіть на адресу: ТзОВ «Структура ІТ», а/с 155, м. Київ, Україна, 04080

Засновник та видавець: ТзОВ «Структура ІТ» Тел.: (044) 359-04-54 e-mail: gazetavv@i.ua

Газету надруковано ТзОВ «Мега-Поліграф» 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14

Замовлення № 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Наклад 97 525 прим.

Рекомендована ціна 5 грн 00 коп. Передплатний індекс: 49450

При використанні публікацій посилання на газету «ВВ» обов'язкове.

Редакція газети «ВВ» може не поділяти думку авторів. Відповідальність за матеріали у рубриці «Точка зору» несуть автори текстів.

Відповідальність за зміст рекламних матеріалів несе рекламодавець.

